

Natuurtoets

Voormalige stortplaats Eerbeek

projectnummer 404772
definitief revisie 00
4 april 2018

Natuurtoets

Voormalige stortplaats Eerbeek

projectnummer 14207-404772

definitief revisie 00
4 april 2018

Auteurs

5.1.2e

5.1.2e

Opdrachtgever

GBN Groep B.V.

5.1.2e § 1

3542 DA Utrecht

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave
04-04-2018

beschrijving revisie 00
definitief

goedkeuring
5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Inhoudsopgave

	Blz.
1	Inleiding 1
1.1	Aanleiding 1
1.2	Projectvoornemen 2
1.2.1	Activiteit 2
1.3	Doel en onderzoeksvragen 2
1.4	Leeswijzer 2
2	Methodiek 3
2.1	Algemeen 3
2.2	Bureauonderzoek 3
2.3	Terreinbezoek 4
2.4	Aandachtspunten 4
3	Resultaten 5
3.1	Locatie projectgebied 5
3.2	Resultaten bureauonderzoek 6
3.3	Verkennend terreinbezoek 8
4	Aandachtspunten 11
4.1	Relatie projectgebied met omliggende beschermde gebieden 11
4.2	Specifieke aandachtspunten voor ruimtelijke ingrepen 11
	Bronnen 13
	Bijlage 1 Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het plan bestaat om op de voormalige stortplaats van de Eerbeekse papierindustrie aan de Doonweg te Eerbeek zonnefolie aan te brengen. Uitgangspunt is dat deze toepassing vooruitloopt op de latere eindafsluiting conform het Stortbesluit bodembescherming. Om de mogelijkheden van deze zonnefolie te onderzoeken wordt eerst een proef uitgevoerd (periode 2016-2018).

De locatie maakt deel uit van de EHS (Ecologische HoofdStructuur; nieuwe naam: NNN = Natuur Netwerk Nederland). Op of rond de locatie kunnen plant- of diersoorten voorkomen die beschermd worden in het kader van de Wet natuurbescherming. Verder ligt de locatie nabij Natura 2000-gebied de Veluwe en "Landgoederen Brummen".

Vooruitlopend op de voorbereiding van verdere uitvoeringplannen voor de bovenafsluiting is het wenselijk inzicht te krijgen in eventuele strijdigheden van de ingreep met de natuurwetgeving. Het doel van de deze rapportage is om een globaal beeld te verkrijgen van de huidige natuurwaarden van de stortplaats.

In de afgelopen 10-15 jaar is er geen afval meer gestort op de locatie. In die periode heeft er beperkt groenonderhoud plaatsgevonden. Dit heeft tot gevolg gehad dat de stortplaats inmiddels (ruig) begroeid is en een geschikt biotoop biedt voor diverse organismen.

In figuur 1.1 is de ligging van het projectgebied weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging van het projectgebied (rood omkaderd) bij Eerbeek. Bron: Globespotter, 2017.

1.2 Projectvoornemen

1.2.1 Activiteit

De stortplaats betreft een inrichting met omgevingsvergunning. Deze vergunning is onder andere gebaseerd op het Stortbesluit bodembescherming.

Om de stortplaats (op termijn) te voorzien van een dichte eindafwerking zal de aanwezige vegetatie moeten worden verwijderd. Hiervoor bestaat nog geen concrete planning.

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende rapportage is het benoemen van de aanwezige en karakteristieke natuurwaarden in het projectgebied. Om hiertoe te komen worden onder andere de volgende vragen beantwoord:

- Welke natuurwaarden zijn in de huidige situatie aanwezig in het projectgebied?
- Welke beschermde natuurwaarden zijn te verwachten in (de omgeving van) het projectgebied?
- Wat zijn de aandachtspunten om de voorgenomen ontwikkelingen op termijn uit te kunnen voeren?

1.4 Leeswijzer

De rapportage is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de rapportage en het projectvoornemen;
- Hoofdstuk 2 geeft een toelichting op de methodiek van de voorliggende rapportage;
- Hoofdstuk 3 beschrijft het gebied en geeft de resultaten van het bureauonderzoek en het terreinbezoek weer;
- Hoofdstuk 4 geeft de aandachtspunten weer in relatie tot de beschermde gebieden en toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

2 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd is bij het bureauonderzoek en het terreinbezoek ten behoeve van voorliggende rapportage.

2.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Verkennend terreinbezoek.

2.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn).

'Andere' beschermde soorten die zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel C en D in de bijlage) zijn niet meegenomen in deze rapportage. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt met het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

In de rapportage wordt gewerkt met de "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten" (LNV, 2009). Dit is een lijst met vogelsoorten waarvan het nest ook buiten de broedperiode beschermd is, omdat deze soorten jaarlijks gebruik maken van dit nest of omdat deze buiten de broedperiode een belangrijke functie heeft als slaappleeds. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1t/m4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het projectgebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2012-2017 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het projectgebied. Daarnaast zijn, indien relevant, ook regionale bronnen en atlassen gebruikt. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 km). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het projectgebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het projectgebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZK of provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het projectgebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

2.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 28 november 2017 is vanaf circa 10:30 uur een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij regenachtig weer met een temperatuur van circa 3 C° (www.buienradar.nl). Tijdens het terreinbezoek is het projectgebied te voet belopen en zijn de bomen (waar mogelijk) geïnspecteerd op de aanwezigheid van de holen en (jaarrond beschermde) nesten.

2.4 Aandachtspunten

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek zijn aandachtspunten geformuleerd. Deze aandachtspunten hebben betrekking op mogelijk aanwezige beschermde soorten en beschermde gebieden. Hierin wordt besproken wat de mogelijke knelpunten zijn wanneer de voorgenoemde werkzaamheden zullen worden uitgevoerd.

3 Resultaten

In paragraaf 3.1 is allereerst een korte kenschets van de locatie gegeven, waarbij ook de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het projectgebied is aangegeven. Vervolgens is in paragraaf 3.2 in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie), waarna in paragraaf 3.3 het verkennend terreinbezoek is besproken.

3.1 Locatie projectgebied

Het projectgebied ligt ten zuidoosten van de Doonweg en ten noordwesten van de Markvoortbossen te Eerbeek (gemeente Brummen, provincie Gelderland). Het projectgebied betreft een (papier/plastic) stortplaats en is geheel omgeven door bos.

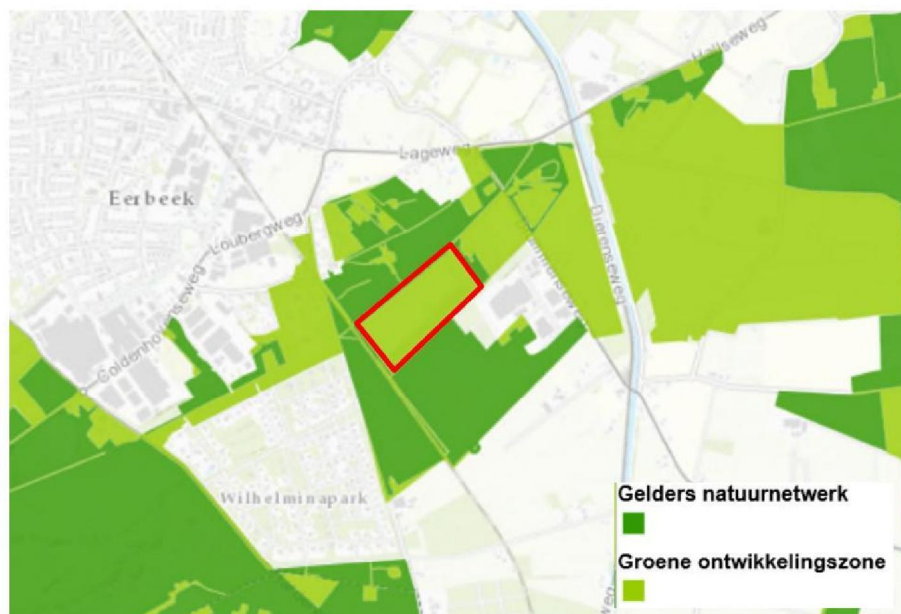
Het projectgebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Veluwe. Dit gebied is aangewezen op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn. De Veluwe ligt op circa 900 m afstand ten zuidwesten van het projectgebied (zie figuur 4.2). Het gebied Landgoederen Brummen ligt op iets grotere afstand (circa 1,3 km) ten oosten van de stortplaats en is aangewezen op basis van de Habitatrichtlijn.

Figuur 4.2. Ligging Natura 2000-gebieden ten opzichte van het projectgebied (rood omkaderd).
Bron: PDOKviewer, 2017.

Rondom het projectgebied is NNN-gebied aanwezig. Het projectgebied behoort tot de Groene Ontwikkelingszone (GO). De GO bestaat uit terreinen met een andere bestemming dan natuur die ruimtelijk vervlochten is met het Gelders Natuurnetwerk. Het gaat vooral om landbouwgrond, maar ook om terreinen voor verblijfs- en dagrecreatie, infrastructuur, woningen en bedrijven. De provincie wil de ontwikkeling van functiecombinaties van natuur met andere functies mogelijk maken wanneer deze substantieel bijdragen aan versterking van de ecologische samenhang van de natuur van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en van de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten (<https://data.overheid.nl/data/dataset/omgevingsvisie-groene-ontwikkelingszone-provincie-gelderland>).

Het projectgebied heeft in de huidige staat een verbindende functie tussen en met de omliggende bossen.

*Figuur 4.3. Overzicht van NNN-gebied in de nabije omgeving van het projectgebied (rood kader).
Bron: Kaartviewer provincie Gelderland
(http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten), 2017*

3.2 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het projectgebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 km). Dit betreft beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming. De soorten zijn weergegeven in tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht waargenomen beschermde soorten (Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10) en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest aangegeven met een 'X', in de directe omgeving van het projectgebied (2,5 kilometer; NDFF, 2012-2017).
 Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (21-11-2017) en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest (categorie 1t/m4)*	Boomvalk	X		
	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Kerkuil	X		
	Ooievaar	X		
	Sperwer	X		
	Steenuil	X		
	Wespendief	X		
Zoogdieren	Boommarter			X
	Damhert			X
	Das			X
	Edelhert			X
	Eekhoorn			X
	Steenmarter			X
	Wild zwijn			X
	Verschillende vleermuizen**		X	
Reptielen	Gladder slang		X	
	Zandhagedis		X	
	Hazelworm			X
	Levendbarende hagedis			X
	Ringslang			X
Amfibieën	Kamsalamander		X	
	Knoflookpad		X	
	Poelkikker		X	
Insecten - Dagvlinders	Grote parelmoervlinder			X
	Grote vos			X
	Grote weerschijnvlinder			X
	Kleine ijsvogelvlinder			X
Insecten - Kevers	Niet waargenomen			
Insecten - Libellen	Niet waargenomen			
Planten	Niet waargenomen			
Vissen	Niet waargenomen			

* Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd nest uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.2.2).

** Vleermuizen: baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis

3.3 Verkennend terreinbezoek

Op de stortplaats wordt inmiddels 10-15 jaar geen afval meer gestort in afwachting van zetting en klink en (uiteindelijk) het aanbrengen van de dichte eindafwerking in overeenstemming met het Stortbesluit bodembescherming. In de achterliggende periode heeft er beperkt groenonderhoud plaatsgevonden, waardoor de stortplaats begroeid is geraakt. De stortplaats wordt begrensd door een hekwerk van circa 2 m hoog. Aan alle zijden sluit het projectgebied (binnen enkele meters) aan op bos.

Gezien de aansluiting met de bosrijke omgeving en het windluwe karakter is het projectgebied geschikt foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen.

De stortplaats is circa 10 m hoog ten opzichte van het omringende maaiveld en kent een ruige begroeiing van (omgevallen) bomen en struiken. De bomen en ruige begroeiing bieden nestgelegenheid voor diverse broedvogels. Diverse nesten (van algemene broedvogels) zijn tijdens het terreinbezoek waargenomen. Tevens zijn de ruigtevegetaties interessant als voedsel voor kleine zangvogels. Het projectgebied is door de structuurvariatie ook geschikt voor diverse zoogdieren en reptielen.

Met name voor marterachtigen biedt het projectgebied een geschikte biotoop. De ruige vegetatie, omgevallen bomen en takken- en houtstapels bieden geschikt foerageergebied en mogelijk ook geschikte locaties voor vaste rust- en verblijfplaatsen. De overige zoogdieren die naar voren komen uit de bureaustudie kunnen het projectgebied doorkruisen en mogelijk gebruiken als foerageergebied.

Verspreid over het perceel staan diverse bomen (voornamelijk wilg, els, sporkehout) van circa 15-20 m hoog. Deze bomen zijn in potentie geschikt voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Enkele oudere bomen zijn bij de aanwezigheid van holen geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen.

Op enkele plaatsen is begroeiing afwezig en komen papier en plasticresten aan de oppervlakte. Deze open vlaktes grenzend aan structuurrijk begroeiing en zijn interessant voor zonnende reptielen.

Aan de noordoostzijde van de stortplaats zijn over een oppervlak van circa 0,5 ha staalslakken aangebracht voor het profileren. Op de helling waar deze slakken zijn aangebracht, is in 2016 een proefveld met zonnefolie en zonnepanelen ingericht. De randen van het proefveld grenzend aan de structuurrijke begroeiing en zijn tevens interessant voor zonnende reptielen.

Langs de oost-, zuid- en westzijde van de stortplaats ligt een afwateringssysteem bestaande uit kunstmatige greppels (< 1 m breed). De onderzijde van deze greppels is afgedekt met kunststof folie. De greppels zijn op sommige plaatsen begroeid met vegetatie.

Aan de noordzijde van de stortplaats ligt een ruig begroeide watergang van circa 2 m breed. Het afwateringssysteem mondt uit in deze watergang. Tijdens het terreinbezoek waren de greppels en de watergang gevuld met water. Grenzend aan de noordzijde van de brede watergang bevindt zich een ruig begroeide strook met diverse bomen en hoge struiken. Aan de westzijde van deze groenstrook bevindt zich een enigszins begroeide zandbult.

De brede watergang en de zandbult bieden met name geschikt biotoop voor de poelkikker. De watergang kan dienen als voortplantingsplaats. De zandbult en overige verhogingen in het projectgebied zijn geschikt als overwinteringsplaats.

Grenzend aan de zuidzijde van het projectgebied loopt een spoorlijn (toeristische stoomtrein Apeldoorn-Dieren). De spoorberm is geschikt biotoop voor de gladde slang, zandhagedis, hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang. Het projectgebied is voor diverse reptielen te bereiken vanaf de spoorberm. De zandbult, open plekken grenzend aan de begroeiing en de structuurvariatie in het projectgebied maken het projectgebied interessant voor deze reptielen. De zandbult en open plekken zijn geschikt als voortplantingsplaats voor de gladde slang, zandhagedis en levendbarende hagedis. De ringslang kan voortplantingsplaatsen hebben in de zandbult en stortplaats. Holen in het projectgebied kunnen dienen als overwinteringsverblijfplaats. Tevens dient het projectgebied als foerageergebied voor al deze reptielen.

De vegetatie in het projectgebied bestaat uit veelvoorkomende soorten (o.a. wilg, els, sporkehout, braam, brandnetel, grote bereklauw). Het projectgebied wordt momenteel niet specifiek beheerd. Bijzondere (beschermd) plantensoorten worden daarom niet verwacht in het projectgebied. Vanwege het grotendeels ontbreken van schrale bodems ontbreken ook waardplanten van beschermd of zeldzame vlinders. Deze soorten zijn in het plangebied niet te verwachten. De ruigtes zijn waarschijnlijk wel rijk aan nectarplanten, wat voor vlinders en andere insecten aantrekkelijk is.

In figuur 4.1 is een impressie gegeven van het projectgebied.

Figuur 4.1. Impressie van het projectgebied.

4 Aandachtspunten

In dit hoofdstuk is in paragraaf 4.1 de relatie met de omliggende beschermde gebieden weergegeven. Vervolgens zijn in paragraaf 4.2 specifieke aandachtspunten voor ruimtelijke ingrepen in het projectgebied besproken.

4.1 Relatie projectgebied met omliggende beschermde gebieden

Het omliggende NNN gebied wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van soorten als eik, beuk en larix. Het projectgebied zelf bestaat uit soorten als wilg, els, sporkehout, larix en vele kruidachtige soorten. Beide biotopen lijken daarmee niet op elkaar qua boomtype en samenstelling. De stortplaats kan daarom omschreven worden als een bijzondere biotoop te midden van het bosgebied.

Ondanks dat het projectgebied omgeven wordt door een hekwerk, is er mogelijk wel sprake van enige uitwisseling van soorten in het projectgebied. Tijdens het terreinbezoek zijn binnen het hekwerk enkele uitwerpselen waargenomen, waaronder reeënkeutels. Daarnaast is het projectgebied aantrekkelijk foerageergebied voor zangvogels (zaadeters), vlinders en insecten.

De uitstoot van stikstof samenhangend met de voorgenomen activiteiten bij de eindafdichting van de stortplaats (ten gevolge van de emissie van verbrandingsgassen en door transport-activiteiten) kan, afhankelijk van de uitgestoten hoeveelheid, leiden tot een verhoogde stikstofdepositie ter plaatse van daarvoor gevoelige habitats. Dit kan leiden tot verzuring en vermessing van habitats. Voor de Veluwe en Landgoederen Brummen zijn verschillende stikstofgevoelige habitattypen aangewezen. Om de effecten van stikstofdepositie op de omliggende Natura 2000-gebieden uit te kunnen sluiten, wordt geadviseerd om tijdig stikstofberekeningen uit te voeren met het daarvoor bedoelde model AERIUS.

4.2 Specifieke aandachtspunten voor ruimtelijke ingrepen

De stortplaats betreft een "Stortbesluit" stortplaats. De regelgeving die in dit kader van kracht is, heeft bodembescherming als belangrijk doel. Daarom wordt uitgegaan van het (te zijner tijd) aanbrengen van een dichte eindafwerking die indringing van hemelwater en ontstaan en vrijkomen van nieuw percolaat zo veel mogelijk moet voorkomen. Om een eindafdichting te kunnen aanbrengen is het noodzakelijk de aanwezige vegetatie te verwijderen. Het kan zijn dat hiervoor vergunningen en/of ontheffingen nodig zijn in het kader van de Wet natuurbescherming of provinciale regelgeving.

In dit kader is het vreemd dat het gebied van de stortplaats (een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer) tevens is aangemerkt als van de door de provincie ingestelde Groene Ontwikkelingszone (GO). De GO bestaat uit terreinen met een andere bestemming dan natuur die ruimtelijk vervlochten is met het Gelders Natuurnetwerk. Aanbevolen wordt om na te gaan bij de provincie of deze (met de aanwezige stortplaats strijdige aanduiding) kan vervallen.

Naar aanleiding van het bureauonderzoek en het terreinbezoek is de aanwezigheid van diverse beschermde soorten in het projectgebied niet uit te sluiten. Om strijdigheid met de Wet natuurbescherming te voorkomen bij de genoemde ruimtelijke ingrepen wordt nader onderzoek aanbevolen als duidelijk is waar en wanneer nieuwe ingrepen aan de orde zijn.

Uit het terreinbezoek is gebleken dat het projectgebied in de huidige situatie potentieel geschikt biotoop biedt voor vogels, zoogdieren, reptielen en amfibieën. Het advies is om de volgende soortgroepen nader te onderzoeken:

1. Vogels (specifiek jaarrond beschermde nesten);
2. Zoogdieren (vleermuizen);
3. Zoogdieren (marterachtigen);
4. Reptielen/amfibieën.

Bronnen

van Delft, J.J.C.W en van Rijsewijk, A.C. (RAVON), 2006. Wie is er bang voor de gladde slang?
Beschermingsplan voor de gladde slang in Noord-Brabant.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Overig:

NDFF

www.ravon.nl

www.soortenbank.nl

www.telmee.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.vlinderstichting.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 1 Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

Soortbescherming

Een van de doelen van de Wet natuurbescherming is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de wetsartikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor alle soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor 5.1.2e inclusief bijlage I en 5.1.2e en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en Tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel C en D van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrictlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrictlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrictlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Vogels die vallen onder artikel 3.5 (Bern bijlage II, Bonn bijlage I) én in Nederland broeden.

Vogels		
Appelvink	Grote bonte specht	Purperreiger
Baardman	Grote gele kwikstaart	Putter
Beflijster	Grote karekiet	Ransuil
Bergeend	Grote stern	Rietgors
Bergfluit	Grote zilverreiger	Rietzanger
Bijeneter	Havik	Rode wouw
Blauwborst	Heggenmus	Roerdomp
Blauwe kiekendief	Hop	Roodborst
Boerenzwaluw	Huiszwaluw	Roodborsttapuit
Bontbekplevier	IJsvogel	Roodhalsfuut
Bonte strandloper	Kerkuil	Rouwkwikstaart
Bonte vliegenvanger	Klapekster	Sijs
Boomklever	Klein waterhoen	Slangenarend
Boomkruiper	Kleine barmsijs	Slechtvalk
Boompieper	Kleine bonte specht	Smelleken
Boomvalk	Kleine karekiet	Snor
Bosrietzanger	Kleine plevier	Sperwer
Bosruiter	Kleine zilverreiger	Spotvogel
Bosuil	Kleinst waterhoen	Sprinkhaanzanger
Braamsluiper	Kluut	Steenuil
Brandgans	Kneu	Steltkluut
Bruine kiekendief	Koereiger	Strandplevier
Buizerd	Koolmees	Taigaboomkruiper
Casarca	Kortsnavelboomkruiper	Tapuit
Cetti's zanger	Kraanvogel	Tjiftjaf
Draaihals	Krekelzanger	Torenvalk
Duinpieper	Kruisbek	Tuinfluit
Dwergmeeuw	Kuifmees	Velduil
Dwergstern	Kwak	Visarend
Engelse kwikstaart	Kwartelkoning	Visdief
Europese kanarie	Lepelaar	Vuurgoudhaan
Fitis	Matkop	Wespendief
Fluiter	Middelste bonte specht	Wielewaal
Geelgors	Nachtegaal	Winterkoning
Gekraagde roodstaart	Nachtzwaluw	Witbandkruisbek
Gele kwikstaart	Noordse stern	Witte kwikstaart
Geoorde fuut	Oehoe	Witwangstern
Glanskop	Oeverloper	Woudaap
Goudhaan	Oeverpieper	Zeearend
Grasmus	Oeverzwaluw	Zwarte mees
Graspieper	Ooievaar	Zwarte ooievaar
Graszanger	Orpheusspotvogel	Zwarte roodstaart
Grauwe kiekendief	Paapje	Zwarte specht
Grauwe klauwier	Pestvogel	Zwarte stern
Grauwe vliegenvanger	Pimpelmees	Zwarte wouw
Griel	Poelruiter	Zwartkop
Groene specht	Porseleinhoen	Zwartkopmeeuw
Groenling		

Info tabel: Ingekorte lijst van de vogelsoorten van de Conventie van Bern bijlage II. Deze lijst is ingekort door alleen die vogels op te nemen die volgens de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Nederlandse Fauna serie deel 5 uit 2002) en de Avifauna van Limburg (uit 2006) in Nederland broeden. Dwaalgasten en overwinteraars zijn derhalve niet vermeld.

5.1.2e Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam	
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren <i>landzoogdieren</i>	hamster	
	geelbuikvuurpad		otter	
	heikikker		bever	
	kamsalamander		hazelmuis	
	knoflookpad		lynx	
	rugstreepad		noordse woelmuis	
	vroedmeesterpad		wilde kat	
	poelkikker		wolf	
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren <i>vleermuizen</i>	baardvleermuis	
	apollovlinder		bechsteins vleermuis	
	boszandoog		bosvleermuis	
	donker pimpernelblauwtje		brandts vleermuis	
	grote vuurvlinder		franjestartaart	
	pimpernelblauwtje		gewone grootoorvleermuis	
	tijmblauwtje		grijze grootoorvleermuis	
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus	
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis	
	kevers		brede geelrandwaterroofkever	ingekorven vleermuis
gestreepte waterroofkever			kleine dwergvleermuis	
juchtleerkever			kleine hoefijzerneus	
vermiljoenkever			laatvlieger	
Libellen	mercurwaterjuffer		meervleermuis	
	bronslibel		mopsvleermuis	
	gaffellibel		noordse vleermuis	
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis	
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis	
	noordse winterjuffer	tweekleurige vleermuis		
	oostelijke witsnuitlibel	vale vleermuis		
	rivierrombout	watervleermuis		
sierlijke witsnuitlibel	gewone dwergvleermuis			
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren <i>zeezoogdieren</i>	walrus	
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bultrug, gewone vinvis	
	gladde slang		bruinvis dwergpotvis	
Sporenplanten	geel schorpioenmos		gestreepte dolfijn, gewone dolfijn, gewone spitsdolfijn	
	tonghaarmuts		grijze dolfijn	
	kleine vlotvaren		kleine zwaardwalvis	
Vissen	steur		narwal	
	houting		orka	
Weekdieren	bataafse stroommossel		tuumelaar	
	platte schijfhoren		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn	
Zaadplanten	liggende raket		noordse vinvis, potvis	
	drijvende waterweegbree		butskop	
	groenknolorchis		dwergvinvis	
	kruiwend moerasscherm		griend	
	zomerschroeforchis		spitsdolfijn van gray	
				witte dolfijn

5.1.2e "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

<p>Zoogdieren</p> <p>Aardmuis*</p> <p>Boommarter</p> <p>Bosmuis*</p> <p>Bunzing**</p> <p>Damhert</p> <p>Das</p> <p>Dwergmuis*</p> <p>Dwergspitsmuis*</p> <p>Edelhert</p> <p>Eekhoorn</p> <p>Egel*</p> <p>Eikelmuis</p> <p>Gewone bosspitsmuis*</p> <p>Gewone zeehond</p> <p>Grote bosmuis</p> <p>Grijze zeehond</p> <p>5.1.2e</p> <p>Hermelijn**</p> <p>Huisspitsmuis*</p> <p>Konijn*</p> <p>Molmuis</p> <p>Ondergrondse woelmuis*</p> <p>Ree*</p> <p>Rosse woelmuis*</p> <p>Steenmarter</p> <p>Tweekleurige bosspitsmuis*</p> <p>Veldmuis*</p> <p>Veldspitsmuis</p> <p>Vos*</p>	<p>Waterspitsmuis</p> <p>Wezel**</p> <p>Wild zwijn</p> <p>Woelrat*</p> <p>Amfibieën</p> <p>Alpenwatersalamander</p> <p>Bruine kikker*</p> <p>Gewone pad*</p> <p>Kleine watersalamander*</p> <p>Meerkikker*</p> <p>Middelste groene kikker*</p> <p>Vinpootsalamander</p> <p>Vuursalamander</p> <p>Reptielen</p> <p>Adder</p> <p>Hazelworm</p> <p>Levendbarende hagedis</p> <p>Ringslang</p> <p>Vissen</p> <p>Beekdonderpad</p> <p>Beekprik</p> <p>Elrits</p> <p>Europese rivierkreeft</p> <p>Gestippelde alver</p> <p>Grote modderkruiper</p> <p>Kwabaal</p> <p>Dagvlinders</p> <p>Aardbeivlinder</p> <p>Bosparelmoervlinder</p> <p>Bruin dikkopje</p> <p>Bruine eikenpage</p>	<p>5.1.2e pimperlblauwtje</p> <p>Duinparelmoervlinder</p> <p>Gentiaanblauwtje</p> <p>Grote parelmoervlinder</p> <p>Grote vos</p> <p>Grote vuurvlinder</p> <p>Grote weerschijnvlinder</p> <p>Iepenpage</p> <p>Kleine heivlinder</p> <p>Kleine ijsvogelvlinder</p> <p>Kommavlinder</p> <p>Pimperlblauwtje</p> <p>Sleedoornpage</p> <p>Spiegeldikkopje</p> <p>Veenbesblauwtje</p> <p>Veenbesparelmoervlinder</p> <p>Veenhooibeestje</p> <p>Veldparelmoervlinder</p> <p>Zilveren maan</p> <p>Libellen</p> <p>Beekkrombout</p> <p>Bosbeekjuffer</p> <p>Donkere waterjuffer</p> <p>Gevlekte glanslibel</p> <p>Gewone bronlibel</p> <p>Hoogveenglanslibel</p> <p>Kempense heidelibel</p> <p>Speerwaterjuffer</p> <p>Kevers</p> <p>Vliegend hert</p>
--	---	---

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn.

5.1.2e "Overige Soorten" onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

<p>Planten</p> <p>Akkerboterbloem</p> <p>Akkerdoornzaad</p> <p>Akkerogentroost</p> <p>Beklierde ogentroost</p> <p>5.1.2e</p> <p>Bergnachtorchis</p> <p>Blaasvaren</p> <p>Blauw guichelheil</p> <p>Bokkenorchis</p> <p>Bosboterbloem</p> <p>Bosdravik</p> <p>5.1.2e hendrik</p> <p>Brede wolfsmelk</p> <p>Breed wollegras</p> <p>Bruinrode wespenorchis</p> <p>Dennenorchis</p> <p>Dreps</p> <p>Echte gamander</p> <p>Franjegentiaan</p> <p>Geelgroene wespenorchis</p> <p>Geplooide vrouwenmantel</p> <p>Getande veldsla</p> <p>Gevlekt zonneroosje</p> <p>Glad biggenkruid</p> <p>Gladde zegge</p>	<p>Groene nachtorchis</p> <p>Groensteel</p> <p>Groot spiegelklokje</p> <p>Grote bosaardbei</p> <p>Grote leeuwenklauw</p> <p>Honingorchis</p> <p>Kalkboterbloem</p> <p>Kalketrip</p> <p>Karthuizeranjer</p> <p>Karwijselie</p> <p>Kleine ereprijs</p> <p>Kleine Schorseneer</p> <p>Kleine wolfsmelk</p> <p>Kluwenklokje</p> <p>Knollathyrus</p> <p>Knolspirea</p> <p>Korensla</p> <p>Kranskarwij</p> <p>Kruiptijm</p> <p>Lange zonnedaauw</p> <p>Liggende ereprijs</p> <p>Moerasgamander</p> <p>Muurbloem</p> <p>Naakte lathyrus</p> <p>Naaldenkervel</p> <p>Pijlscheefkalk</p>	<p>Roggelelie</p> <p>Rood peperboompje</p> <p>Rozenkransje</p> <p>Ruw pazelzaad</p> <p>Scherpkruid</p> <p>Schubvaren</p> <p>Schubzegge</p> <p>Smalle raai</p> <p>Spits havikskruid</p> <p>Steenbraam</p> <p>Stijve wolfsmelk</p> <p>Stofzaad</p> <p>Tengere distel</p> <p>Tengere veldmuur</p> <p>Trosgamander</p> <p>Veenbloembies</p> <p>Vliegenorchis</p> <p>Vroege ereprijs</p> <p>Wilde averuit</p> <p>Wilde ridderspoor</p> <p>Wilde weit</p> <p>Wolfskers</p> <p>Zandwolfsmelk</p> <p>Zinkviooltje</p> <p>Zweedse kornoelje</p>
--	--	--

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. **5.1.2e** sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel E worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

5.1.2e *Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).*

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van 5.1.2e en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk). De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

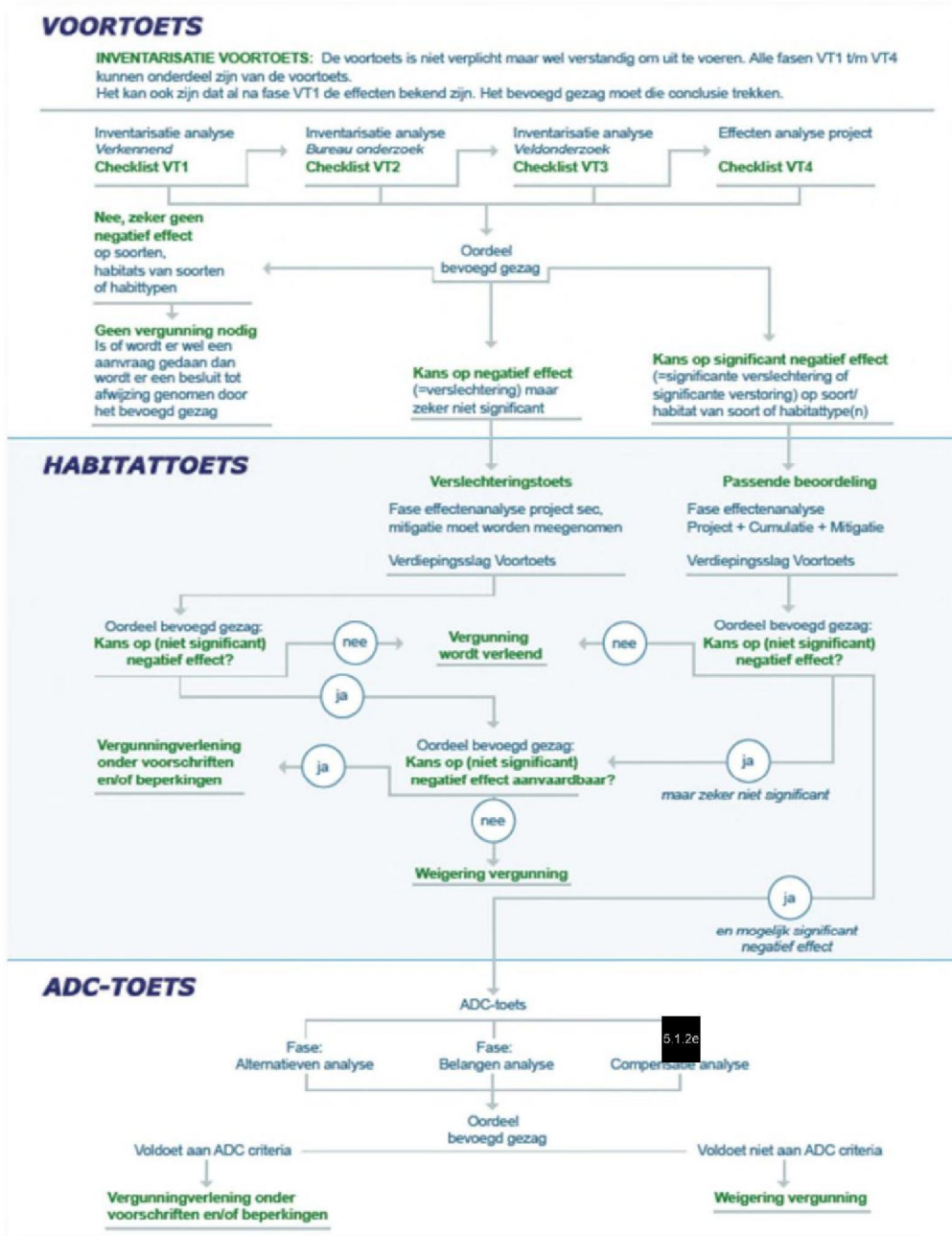
Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

In artikel 9.4 van de Wet natuurbescherming is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden.

Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoet een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

5.1.2e

5.1.2e 12

8443 DV HEERENVEEN

Postbus 24

8440 AA HEERENVEEN

T. 5.1.2e - 5.1.2e 1.2e 1.2e

E. info.nl@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2018

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.